

Številčno opredeljeni globalni okvirji možnih variant dolgoročnega gospodarskega razvoja občin in mesta nudijo osnovo za razmišljanje v smeri alternativ bodočega razvoja v 3 variantah.

Smiselno je kot reprezentant gospodarske rasti definiran družbeni proizvod, katerega dinamika pa se navezuje na različnost vplivov elementov, ki rast družbenega proizvoda posredno določajo (obstoječa razmerja v razvoju občin, pretekli razvoj občin, produktivnost, investicije v teku, prestrukturiranje in prostor).

V iskanju možnosti realnih vzrokov na računsko prikazano dinamiko rasti družbenega proizvoda in gospodarske rasti je gradivo še nedorečeno. Podani so možni rezultati kot postavljeni cilji, k čemur bo potrebno dogovoriti še ekonomsko vsebino in vse nujne aktivnosti, tako družbeno-ekonomske kot tudi širše politične, da se bodo cilji podrobneje opredelili kot dolgoročne naloge predvsem na področju družbenega usmerjanja združene akumulacije za prioritarno dogovorjene skupne naložbe.

d) V razvojnih usmeritvah po področjih smernice v celoti ne dajejo dovolj poudarka intenzivnemu razvoju, načinom in vrstam prestrukturiranja gospodarstva: V celoti pa je v večini področij dan prevladujoč poudarek in pomen prostorskemu razvoju, premalo pa je izpostavljen razdelan socialni in gospodarski vidik razvoja.

e) Rast družbenega proizvoda in prebivalstva sta previsoko planirana — postavlja se vprašanje komponiranosti in komplementarnosti teh predvidevanj za razvoj republike v celoti. V smernicah je preveč poudarjena Ljubljana sama, nikjer pa ni zaslediti usklajevanja v republiškem merilu. V tem kontekstu je treba preveriti tudi sposobnost pokrajine, če lahko zaradi geografske lege in ekoloških vidikov prenese takšno obremenitev. Pri tem še ni razčiščena dilema prostorskega razvoja, to je razvoj enega ali več centrov.

f) Na področju industrije je potrebno dati prioriteto intenzivni industriji, ki terja manj zaposlovanja in je močno izvozno usmerjena. Obenem je premalo poudarjeno sodelovanje na področju gospodarstva (medobčinsko, medrepubliško, mednarodno) in enotnost trga.

g) Glede uporabe prostora bi kazalo izostriti usmeritev glede razvoja kmetijstva in še zlasti krepite vloge in položaja družbenega sektorja v kmetijstvu. Pri tem se opaža tudi delno zapostavljanje kmetijstva in dopuščanje zaraščanja kmetijskih površin.

h) Krajevna skupnost je v dokumentih prisotna nesredno, prek dejavnosti, ne pa kot druga temeljna skupnost v občinah, mestu in celotnem družbenoekonomskem in družbenopolitičnem sistemu. Neizpostavljeni samoupravni družbenoekonomski odnosi v temeljni ravnini družbenega organiziranja — med (T)OZD in KS — rušijo družbeno integracijo in kohezijo.

V predvidevanjih razvoja Ljubljane za skoraj 20-letno obdobje niso ali niso dovolj izpostavljena vprašanja izenačevanja pogojev življenja delovnih ljudi in njihovih družin, kakor tudi druge usmeritve, za katere smo se dogovorili v nedavno sprejetem družbenem dogovoru o financiranju KS v Ljubljani, ki ima nedvomno dolgoročnejši pomen in cilje. S tem ostaja nedorečen nadaljnji razvoj komunalnega sistema (delitev občin, krajevnih skupnosti).

i) Pri procesih in odnosih svobodne menjave ni dovolj izpostavljena socialistična solidarnost, kakor tudi ne dovolj obdelane vse možne oblike svobodne menjave — še zlasti oblike neposredne svobodne menjave dela, ki bi morala dobiti bolj čvrsto orientacijo, kot oblika oziroma način za zadovoljevanje potreb in interesov delovnih ljudi in občanov, posebno pa še na neposredni povezavi združenega dela z znanostjo.

j) V povzetku razvojnih usmeritev po občinah so nekatere ocene in opredelitve podane zelo kritično v odnosu na realne odnose in objektivno stanje, zaradi česar bo to poglavje odražalo dejanski prerez stanja in možnosti le, če bo ustrezno dopolnjeno.

Ocena nekaterih prostorskih vprašanj in razvoja je v poglavju »Ključni razvojni problemi in omejitve« podana skrajno kritično in brez priznavanja planskega pristopa v zadnjem obdobju, ki je imelo svoje slabosti, vendar nikakor ne do meje anarhičnega stanja. Prevrednotenje nekega obdobja na merila in kriterije, ki jih postavljamo za razvoj vnaprej, s takim pristopom ne daje nobenih možnosti kvalitativnih tokovom in usmeritvam, da se ohrani v nadaljnjem razvoju.

Opazno je, da v opredelitvi razvojnih krakov ni navedena nova vpadnica — gorenjska avtocesta z območjem med Vodnicami in Smlednikom. Za to področje imamo izdelano študijo o razvojnih možnostih tega področja in bi moralo to gradivo dobiti najresnejšo obravnavo pri sestavljalcih teh smernic.

k) Predlagamo, da se v okviru vsklajevanja stališč za sprejem smernic opredeli tudi vprašanje metodologije vsebine dolgoročnega plana.

l) Priporočamo, da sestavljalci pri oblikovanju čistopisa dokumenta bolj upoštevajo pravila slovenskega knjižnega jezika.

SKUPŠČINA OBČINE
LJUBLJANA-ŠIŠKA
Zbor združenega dela
Zbor krajevnih skupnosti
SIS socialnega varstva
Št.: 1-06-3/78-16
Datum: 26. 1. 1982

SKRAJŠANI ZAPISNIK

51. seje zbora združenega dela, 48. seje zbora krajevnih skupnosti in 11. seje skupščine samoupravne interesne skupnosti socialnega varstva, ki je bila dne 25. januarja 1982 ob 16.30 v veliki sejni dvorani skupščine občine Ljubljana-Šiška, Trg prekomorskih brigad 1.

Po dogovoru s predsednicama zbora krajevnih skupnosti tov. Maruško Letnar in tov. Ivanko Kukovec — predsednico skupščine SIS socialnega varstva je sejo vodil predsednik zbora združenega dela tov. Andrej Cimerman.

Predlagal je naslednji dnevni red:

1. Izvolitev komisije za verifikacijo pooblastil in ugotovitev sklepčnosti zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in ugotovitev sklepčnosti skupščine SIS socialnega varstva.

2. Družbeno varstvo otrok v Ljubljani

3. Plan zaposlovanja v Ljubljani v letu 1982 s poročilom zaposlovanja v letu 1981 (vključno z uresničevanjem nalog na področju zmanjševanja družbene režije)

4. Osnutek odloka o podstanovanjskih razmerjih na območju ljubljanskih občin

5. Osnutek zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja

6. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih razmerjih

Delegati na predlagani dnevni red niso imeli pripomb in so dnevni red soglasno sprejeli.

K 1. točki dnevnega reda:

IZVOLITEV KOMISIJE ZA VERIFIKACIJO POOBLASTIL IN UGOTOVITEV SKLEPČNOSTI ZBORA ZDRUŽENEGA DELA, ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI IN SKUPŠČINE SIS SOCIALNEGA VARSTVA

V verifikacijsko komisijo zbora združenega dela je predsednik predlagal naslednje delegate:

1. Bujič Milorada, kot predsednika

2. Pipan Andreja, kot člana

3. Bregar Rada, kot člana

Delegati zbora združenega dela so predlagano komisijo soglasno potrdili.

V verifikacijsko komisijo zbora krajevnih skupnosti je predsednik predlagal naslednje delegate:

1. Lenardič Bernarda, kot predsednika

2. Batič Milana, kot člana

3. Šverko Antona, kot člana

Delegati zbora krajevnih skupnosti so predlagano komisijo soglasno potrdili.

V komisijo za verifikacijo pooblastil in ugotovitev sklepčnosti SIS socialnega varstva je predsednik predlagal naslednje delegate:

1. Jamšek Marijo, kot predsednika

2. Virant Hedviko, kot člana

3. Smoljanovič Frido, kot člana

Delegati skupščine SIS socialnega varstva so predlagano komisijo soglasno potrdili.

Predsednik verifikacijske komisije zbora združenega dela tov. Milorad Buijič je podal naslednje poročilo o navzočnosti delegatov zbora združenega dela:

Zbor združenega dela šteje 55 delegatskih mest. Na seji je prisotnih 39 delegatov, odsotnih pa je 16 delegatov.

Odsotni so bili delegati iz naslednjih konferenc delegacij:

1. Delegat konference delegacij ISKRA TEN
2. Delegat konference delegacij AVTOMONTAŽA, DSSS
3. Delegat konference delegacij AERO CELJE
4. Delegat konference delegacij BAYER PHARMA
5. Delegat konference delegacij DEKORATIVNA, TOZD SUROVA TKANINA
6. Delegat konference delegacij METALKA
7. Delegat konference delegacij PAP, TOZD IRR
8. Delegat konference delegacij USLUGA — OBRATNO PODJETJE
9. Delegat konference delegacij VIATOR, DSSS
10. Delegat konference delegacij DO HOTELI IN GOSTINSTVO, TOZD ILIRIJA
11. Delegat konference delegacij PAP, DSSS
12. Delegat konference delegacij OŠ VALENTIN VODNIK
13. Delegat konference delegacij OŠ ALOJZ KEBE
14. Delegat konference delegacij OŠ FRAN BUKOVEC
15. Delegat konference delegacij KLINIČNI CENTER
16. Delegat konference delegacij Sob LJUBLJANA-ŠIŠKA

Predsednik verifikacijske komisije zbora krajevnih skupnosti tov. Bernard Lenardič je podal naslednje poročilo o navzočnosti delegatov zbora krajevnih skupnosti:

Zbor krajevnih skupnosti šteje 38 delegatskih mest. Na seji je prisotnih 28 delegatov, odsotnih pa je 10 delegatov:

Odsotni so bili delegati iz naslednjih delegacij krajevnih skupnosti:

1. Delegat delegacije KS HINKO SMREKAR
2. Delegat delegacije KS LITOSTROJ
3. Delegat delegacije KS LITOSTROJ
4. Delegat delegacije KS PODUTIK
5. Delegat delegacije KS VIŽMARJE-BROD
6. Delegat delegacije KS VIŽMARJE-BROD
7. Delegat delegacije KS VODICE
8. Delegat delegacije KS SENICA
9. Delegat delegacije KS SORA
10. Delegat delegacije KS TRNOVEC-TOPOL

Predsednica verifikacijske komisije tov. Marija Jamšek je podala naslednje poročilo o navzočnosti delegatov skupščine SIS socialnega varstva:

Skupščina SIS socialnega varstva šteje 30 delegatskih mest. Na skupščini je prisotnih 18 delegatov, odsotnih pa je 12 delegatov.

Tov. Andrej Cimerman, predsednik zbora združenega dela, je ugotovil, da so vsi trije zbori sklepčni in nadaljeval z zasedanjem.

K 2. točki dnevnega reda:

DRUŽBENO VARSTVO OTROK V LJUBLJANI

Preden je bila podana uvodna obrazložitev k tej točki, je tov. Andrej Cimerman predlagal glede na tematično točko od 2 do 6 naslednji potek, oziroma razpravo k tem točkam. Da bi lahko čimbolj temeljito obdelali tematično posamezne točke in pridobili konkretne pripombe še iz razprave, je predlagal, da točke obravnavamo po predlaganem dnevnem redu, zaključke in stališča pa bi pripravila medzborovska skupina v sestavi:

1. Jamšek Marija, samoupravna stanovanjska skupnost
2. Savec Herman, skupnost otroškega varstva
3. Kermelj Jožica, samoupravna interesna skupnost za zaposlovanje
4. Curk Janez, skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja
5. Smoljanovič Frida, samoupravna interesna skupnost socialnega varstva
6. Gabrovšek Jože, delegat zbora združenega dela
7. Pipan Andrej, delegat zbora združenega dela
8. Radovan Janez, delegat zbora združenega dela
9. Žnidaršič Vinko, delegat zbora krajevnih skupnosti
10. Avsec Marija, delegat zbora krajevnih skupnosti
11. Šetina Jože, delegat zbora krajevnih skupnosti
12. Lenič Majda, podpredsednica skupščine občine

Točke od 2 do 6 dnevnega reda bodo obravnavane v četrtek 28. 1. 1982 na skupščini mesta Ljubljane oziroma na skupščini SR Slovenije 27. 1. 1982, zato menim, da bomo s takim načinom dela in pooblastitvijo medzborovske sku-

pine lahko pripravili kvalitetna stališča, oziroma pripombe naše skupščine.

Delegati vseh treh zborov so se s takšnim načinom dela strinjali in soglasno potrdili medzborovsko skupino.

Nato je uvodno obrazložitev k točki »Družbeno varstvo otrok v Ljubljani« podal tov. Savec Herman, predsednik izvršilnega odbora SIS otroškega varstva občine Ljubljana-Šiška in tov. Golubič, predsednik IO SIS mestnega otroškega varstva.

Tov. Andrej Cimerman je po končanem uvodnem delu seznanil delegate, da je o tej točki dnevnega reda razpravljaj odbor za družbenopolitični sistem, izvršni svet občinske skupščine, izvršni odbor skupnosti socialnega varstva.

Pismene pripombe je posredovala delegacija KS Podutik, KS Milan Majcen, KS Koseze, KS Komandant Stane, KS Šentvid in center za socialno delo.

V razpravi so sodelovali:

1. Jamšek Marija, delegat skupščine SIS socialnega varstva
2. Herman Savec, predsednik IO SIS otroškega varstva
3. Lenič Majda, podpredsednica skupščine občine

Po končani razpravi je predsednik zbora združenega dela tov. Andrej Cimerman seznanil skupščino, da bo medzborovska komisija, ki jo je skupščina imenovala na današnjem zasedanju, pregledala vse pripombe in stališča ter pripravila integralni tekst za na sejo skupščine mesta Ljubljane.

Sklep:

1. Skupščina občine Ljubljana-Šiška soglaša z gradivom o družbenem varstvu otrok v Ljubljani s pripombami, ki se posredujejo predlagatelju.

2. Skupščina občine Ljubljana-Šiška podpira sprejem ključnih ugotovitev in predlogov aktivnosti za nadaljnji razvoj družbenega varstva otrok v Ljubljani s tem, da se predlagatelju posredujejo stališča in predlogi, da jih vključijo v dokument.

PRIPOMBE SKUPŠČINE OBČINE LJUBLJANA-ŠIŠKA

Stališča skupščine občine, ki jih je izoblikovala medzborovska skupina na točko Družbeno varstvo otrok v Ljubljani:

Skupščina občine Ljubljana-Šiška meni, da je v poročilu — poglavje »Svobodna in neposredna menjava dela«, prikazano okvirno in preveč optimistično. Zato bi morali problematiko svobodne in neposredne menjave dela dopolniti v tem smislu, da se izpostavijo tako doseženi rezultati (npr. sprejet je bil sporazum o svobodni menjavi dela, pri oblikovanju in sprejemanju cen storitev v VVZ je bilo zlasti na zborih staršev in svetih v VVZ vključeno veliko uporabnikov, v okviru svobodne menjave dela med uporabniki in izvajalci so bili sprejeti planski akti, na osnovi katerih so se v letu 1981 sklepali srednjeročni plani in sporazumi itd.), kot tudi pomanjkljivosti, ki so še prisotne. Skupščina občine ocenjuje, da je ta del poročila glede na izvajanje zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela potrebno ustrezno dopolniti z objektivnim analitičnim povzetkom dejanskega stanja.

V poročilu je premalo izpostavljena problematika v zvezi z ustanavljanjem in organiziranjem enot skupnosti otroškega varstva. Skupščina predlaga, da se pripravi ustrezni samoupravni sporazum o ustanovitvi enot skupnosti OV, s katerimi naj se opredeli urejanje medsebojnih pravic in obveznosti med uporabniki in izvajalci v enotah, ki bi že morale biti organizirane v posameznih KS oziroma pri centralnih VVO.

V poročilu je v celoti izpuščena ocena delovanja delegatskega sistema v občinskih in mestnih SIS.

Skupščina predlaga, da se navedeno gradivo — poročilo dopolni z oceno delovanja delegatskega sistema, v okviru katerega se dejansko mora razreševati celotna problematika organiziranja in izvajanja družbeno organiziranega varstva predšolskih otrok v Ljubljani.

V poročilu je navedena ugotovitev, da je kadrovska zasedenost v VVO ustrezna. V zvezi s to trditvijo se postavlja vprašanje, kakšna je dejanska delovna usposobljenost in kvaliteta dela pri izvajanju varstveno vzgojnega programa v VVO.

Skupščina predlaga, da se v poročilo vnesejo glede kadrovske problematike ugotovitve strokovne službe Zavoda za šolstvo SRS — enota Ljubljana, ki je zajela tudi delovno usposobljenost kadrov.

V VVZ skupščina ugotavlja, da je v poročilu v celoti izpuščena ocena izvajanja:

— sanitarnohigienskih in zdravstvenih normativov in standardov,

— ter problematika izvajanja prehrane z vidika kvalitete in cene.

Predlagamo, da se poročilo dopolni z analitičnim povzetkom dejanskega stanja glede izvajanja navedenih normativov, ki so sicer vključeni vsakodnevno v izvajanje osnovne dejavnosti VVO in jih je potrebno zajeti tudi v poročilo. Pri pripravi tega dela poročila naj sodelujejo pristojna sanitarna inšpekcija in strokovne zdravstvene službe, da bi se tako objektivno osvetlilo tudi ta del izvajanja programov dela VVO.

Menimo, da bi morali poročilo dopolniti tudi v zvezi s problematiko preventivnega zdravstvenega varstva v VVO, ki se ne izvaja kot bi bilo to potrebno, kar končno kaže veliko število obolelih in odsotnih otrok v VVO.

Skupščina ocenjuje, da bi morali v poročilu bolj izpostaviti celotno problematiko nagrajevanja delavcev v VVO.

Prav tako bi moralo poročilo zajeti tudi vse značilne podatke o poslovanju VVO vsaj za prvih devet mesecev leta 1981.

Nesporno je, da je bil realiziran pozitiven napredek v pridobivanju novih prostorskih zmogljivosti v Ljubljani in tudi v občini Ljubljana-Siška, vendar menimo, da bi moralo poročilo objaviti tudi podatke, koliko oziroma kakšni so bili stroški izgradnje VV prostora za eno mesto — za enega otroka v novo zgrajenih centralnih — samostojnih VV objektih v primerjavi s stroški za eno mesto, pridobljeno v okviru vzgojnovarstvenega prostora v stanovanjskih blokih ali v okviru OZD. Ti podatki so potrebni predvsem zato, da bi v prihodnje uresničevali najbolj racionalne in ekonomske rešitve pri nadaljnjem dograjevanju vzgojnovarstvene mreže v skladu z materialnimi možnostmi v cilju, da pridobimo iz združenih sredstev samoprispevka čimveč prostora za otroke. Podatki kažejo, da je stalo eno mesto v VVO v Šiški iz II. samoprispevka povprečno 169.158 din in da se te cene oziroma stroški za pridobitev VV prostora za enega otroka sedaj gibljejo že v višini preko 340.000 din (za VV Rožna dolina bodo v končni fazi znašali stroški za enega otroka preko 400.000 din).

Skupščina predlaga, da je potrebno v Ljubljani uveljaviti čim bolj racionalen pristop glede investicijskih naložb v pridobivanje VVZ prostora, da bi tako s solidarnostno zbranimi in drugimi sredstvi pridobili čimveč prostora glede na velike potrebe po vključevanju otrok v družbeno organizirano varstvo.

Skupščina ugotavlja, da v poročilu ni dovolj jasno opredeljeno, za kakšno obliko organiziranosti se sploh zavzemajo tako občinske, kot mestna skupnost OV. Ugotavljamo, da so sicer v občinskih in v mestni skupnosti OV prisotni določeni koncepti, ki so bolj subjektivne narave, kar ima za posledico, da smo neučinkoviti že v začetni fazi, to je pri izdelavi študij o novih oblikah organiziranosti.

Skupščina predlaga, da se tudi strokovna služba mestne skupnosti otroškega varstva ter Zavod za plan mesta Ljubljane intenzivno vključijo v strokovno pripravo ustrezne študije o družbenoekonomski upravičenosti združevanja vseh VVO v novo obliko samoupravne organiziranosti. V zvezi s tem je potrebno čimprej pripraviti enotne normative za naloge in opravila na področju združevanja finančno-knjigovodskih ter administrativno tehničnih del.

Skupščina predlaga, da ponovno analiziramo možnosti za ustrezno dopolnitev sedanjega diferenciranega plačevanja oskrbnin v VVO.

Glede sodelovanja in delovanja socialnega skrbstva v povezavi z otroškim varstvom bi bilo potrebno v dokumente vključiti predvsem še naslednja področja:

- vključevanje otrok v dnevno vzgojo in varstvo v VVO,
- udeležbo stroškov v ceni storitev,
- mejne dejavnosti (letovanje in zimovanje predšolskih otrok),
- denarne pomoči otrokom.

Natančneje naj bi se opredelila dejavnost in pomen družbenopolitičnih organizacij v vlogi izvajalskih organizacij.

Skupščina občine Ljubljana-Siška predlaga, da se pometijo kriteriji in merila za pridobitev lastnih oblik pomoči in varstva predšolskih in šolskih otrok, ter doseči združevanje sredstev vseh skupnosti, ki financirajo področje in varstvo otrok v skupnost otroškega varstva.

Ob znanem dejstvu, da so VVO v mestu prepolne in da ne morejo zadostiti vsem potrebam oziroma zahtevam za

sprejem otrok v organizirano varstvo (predvsem dojenčkov) in da primestne VVO nimajo zasedenih vseh kapacitet, se je porodila zamisel, da bi otroke iz mesta organizirano vozili v nezasedene vrtece.

Skupščina občine Ljubljana-Siška predlaga, da o takem predlogu reševanja otroškega varstva odloča predvsem skupnost otroškega varstva občine in starši otrok, ki še niso vključeni v VVO, ne pa svet staršev, ki imajo otroke že vključene v organizirano vzgojno varstveni proces.

Za zmanjšanje fluktuacije vzgojnega kadra v VVO menimo, da bi bilo potrebno opraviti korekture osebnih dohodkov vseh kvalifikacijskih struktur zaposlenih v VVO, še posebno najnižjih, kjer osebni dohodki komaj dosegajo z jamčene osebnih dohodke, ter predvsem vnesti nagrajevanje po delu, vendar ne na škodo normativa števila otrok v posameznih starostnih skupinah, saj se moramo zavedati, da so VVO začetniki vzgoje našega naraščaja.

Ugotavljamo, da je veliko mladih družin, ki plačujejo polne oskrbnine za svoje otroke, kljub temu da morajo odplačevati tudi visoke anuitete za stanovanje, ki so ga bile primorane same kupiti za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja.

Skupščina občine Ljubljana-Siška predlaga, da se anuitete, ki jih starši odplačujejo, upoštevajo pri izračunu oskrbnine v VVO za njihove otroke.

K 3. točki dnevnega reda:

PLAN ZAPOSLOVANJA V LJUBLJANI V LETU 1982 S POROČILOM ZAPOSLOVANJA V LETU 1981 (VKLJUČNO Z URESNIČEVANJEM NALOG NA PODROČJU ZMANJŠEVANJA DRUŽBENE REZIJE)

ANALIZA URESNIČEVANJA POLITIKE ZAPOSLOVANJA Z OCENO MOŽNOSTI V OBČINI LJUBLJANA-SIŠKA V LETU 1982

Gradivo o analizi uresničevanja politike zaposlovanja z oceno možnosti v občini Ljubljana-Siška v letu 1982 so delegati prejeli na mizo.

Uvodno obrazložitev k tej točki dnevnega reda je podal tov. Gabrijel Brifek, strokovni sodelavec SIS za zaposlovanje.

Predsednik zbora združenega dela je delegate seznanil, da je o tej točki dnevnega reda razpravljal odbor za družbenoekonomske odnose in izvršni svet ter SIS socialnega varstva.

Pismene pripombe je posredovala delegacija KS Medvođe, KS Milan Majcen in KS Bratov Babnik.

V razpravi je sodelovala tov. Kukovec Ivanka — SIS za socialno varstvo.

Po razpravi je tov. Cimerman delegate seznanil, da bo tudi pri tej točki oblikovala integralni tekst medzborovska skupina.

Medzborovska skupina je na podlagi predloga izvršnega sveta in delegacije krajevne skupnosti Komandanta Stana oblikovala naslednje amandmaje k predlogu plana zaposlovanja v Ljubljani v letu 1982.

1. amandma:

V 6. členu se v prvi alineji doda: »in družbenopolitičnih organizacij«.

V istem členu se v zadnji alineji postavi za oklepajem piko, nadaljnje besedilo pa se črta.

2. amandma:

Pripravniki naj se izvzamejo iz rasti zaposlovanja in se to določi kot usmeritev oziroma kriterij v 4. členu.

3. amandma:

Kmetijstvo naj se vnese v prednostno panogo zaposlovanja v 5. člen.

Predlagani amandmaji so bili soglasno sprejeti.

Predsednik je predlagal v sprejem naslednja

sklepa:

1. Skupščina občine Ljubljana-Siška sprejema predlog plana zaposlovanja v Ljubljani v letu 1982 s predhodno sprejetimi amandmaji, ki se posredujejo predlagatelju.

2. Skupščina občine Ljubljana-Siška sprejema poročilo zaposlovanja za leto 1981.

Predlagana sklepa sta bila soglasno sprejeta.

K 4. točki dnevnega reda:

OSNUTEK ODLOKA O PODSTANOVANJSKIH RAZMERJIH NA OBMOČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

Tov. Cimerman Andrej je delegate seznanil, da je o tej točki dnevnega reda razpravljaj odbor za družbenoekonomske odnose.

Pismene pripombe je posredoval svet za urejanje prostora, komunalna vprašanja, varstvo okolja in stanovanjsko gospodarstvo pri predsedstvu OK SZDL, izvršni svet, predsedstvo OK ZSMS, konferenca delegacij Litostroj št. 20 in izvršni odbor SIS socialnega varstva.

V razpravi je sodelovala tov. Marija Jamšek — samoupravna stanovanjska skupnost.

Tudi na to točko dnevnega reda bo integralni tekst sklepev in stališč pripravila medborovska skupina.

Sklepa:

1. Skupščina občine Ljubljana-Šiška sprejema osnutek odloka o podstanovanjskih razmerjih na območju ljubljanskih občin.

2. Pripombe, ki smo jih sprejeli iz razprave, se posredujejo predlagatelju, da jih upošteva pri pripravi predloga in obrazloži, kolikor jih ne bo upošteval.

PRIPOMBE NA »OSNUTEK ODLOKA O PODSTANOVANJSKIH RAZMERJIH NA OBMOČJU LJUBLJANSKIH OBČIN«

4. člen:

Na koncu besedila se doda: »vendar najkasneje do vselitve podstanovalca«.

8. člen:

Člen naj se konkretizira, in sicer kdo bo zagotovil stanovanje, ko poteče pogodba med najemodajalcem in podstanovalcem.

11. člen:

Člen se v celoti črta.

— Potrebno bi bilo bolj konkretno določiti način izvršitve odpovedi podstanovanjske pogodbe oziroma preprečitve podaljšanja bivanja v najetih prostorih.

— V odloku je potrebno opredeliti, kdo ima pravico predlagati dopolnitve oziroma spremembe.

— Kolikor bi zakon o dopolnitvah in spremembah zakona o stanovanjskih razmerjih drugače opredeljeval podstanovanjska razmerja, naj se odlok obravnava po istem postopku.

K 5. točki dnevnega reda:

OSNUTEK ZAKONA O TEMELJNIH PRAVICAH IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

Uvodno obrazložitev k tej točki dnevnega reda je podal tov. Curk Janez — predsednik skupščine SIS invalidsko-pokojninskega zavarovanja in tov. Rotar Rado — delegat zveznega zbora.

O tej točki dnevnega reda je razpravljala odbor za družbenopolitični sistem, izvršni svet in skupščina SIS invalidsko-pokojninskega zavarovanja in SIS socialnega varstva.

Pismene pripombe na to točko dnevnega reda so posredovale delegacije KS Ljubo Šercer, KS Komandant Stane, KS Medvode, KS Milan Majcen, konferenca delegacij Lek in konferenca delegacij Rašica.

V razpravi so sodelovali tov. Rotar Rado, tov. Gabrovšek Jože in tov. Cimerman Andrej.

Predsednik zbora združenega dela je predlagal zborom v sprejem naslednji

sklep:

Skupščina občine Ljubljana-Šiška predlaga, da se razprava o osnutku zakona o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja preloži zaradi velikega števila pripomb, oziroma da se gradivo prekvalificira v delovni osnutek in se na osnovi pripomb pripravi nov osnutek za obravnavo.

Pripombe iz javne razprave se posredujejo predlagatelju. Tako predlagani sklep so delegati zborov soglasno sprejeli.

Stališča in pripombe so priloga k zapisniku.

K 6. točki dnevnega reda:

OSNUTEK ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O STANOVANJSKIH RAZMERJIH

Uvodno obrazložitev k tej točki dnevnega reda je podal tov. Ščernjavič Drago — predsednik komiteja za družbene dejavnosti.

O tej točki dnevnega reda je razpravljala odbor za družbenoekonomske odnose, izvršni svet, občinska skupnost socialnega varstva.

Pismene pripombe je posredovala delegacija KS Milan Majcen.

V razpravi je sodelovala tov. Jamšek Marija — samoupravna stanovanjska skupnost.

Po končani razpravi je tov. Cimerman predlagal v sprejem naslednji

sklep:

Skupščina občine Ljubljana-Šiška sprejema osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih razmerjih z naslednjimi pripombami, ki jih skupščina občine posreduje predlagatelju.

Tako predlagani sklep so delegati vseh treh zborov soglasno sprejeli.

Stališča in pripombe so priloga k zapisniku.

Seja je bila zaključena ob 19. uri.

Vodja
Skupne strokovne službe
Drago Primc, l. r.

Po pooblastilu sejo vodil:
Andrej Cimerman, l. r.

PRIPOMBE SKUPŠČINE OBČINE LJUBLJANA-ŠIŠKA NA OSNUTEK ZAKONA O TEMELJNIH PRAVICAH IZ POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

K 1. členu:

Dopolniti določbo, tako da bodo vsebovane tudi druge osebe, katerih pravice zakona dejansko ureja.

K 6. členu:

V prvem odstavku ločiti delavca v združenem delu od oseb, ki so že uveljavile pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja (upokojenci).

V drugem odstavku so naložene OZD nove obveznosti, za upokojenca pa širše pravice. Ali morajo akti OZD o pravicah iz sklada skupne porabe enačiti upokojenca z aktivnimi delavci? Če jih morajo, je tudi njihova dolžnost, da zagotovijo večja sredstva, kar pa po predpisih ni dovoljeno.

K 13. členu:

Gre za razširitev pravic glede na sedanje predpise. Menimo, da to ne spada v zvezni zakon, ker to niso temeljne pravice, pač pa lahko republike predpisujejo glede na razvitost oziroma vlogo kmetijstva takšne pravice.

K 19. členu:

V tem členu je potrebno besedo »zavarovanci« zamenjati z besedo »osebe«.

K 20. členu:

Drugi odstavek naj se črta. Pri takšnem tekstu se stimulira predčasno upokojevanje, celotno breme plačila pa prevzamejo tisti delavci, ki delajo polno pokojninsko dobo oziroma do predpisane starosti. Zvezni zakon mora določati enotne kriterije za predčasno upokojitve.

Institut »invalidske upokojitve« se ne sme enačiti z institutom »predčasne upokojitve«.

K 23. členu:

Ta člen črtati. S to odločbo je izbira najugodnejšega poprečja izničena, ker se vedno uporabijo količniki za valorizacijo na predzadnje leto dela, kar praktično pomeni, da se osnova zmanjša na največji odstotek in je odvisna od inflacije.

Tako pokojninska osnova nasproti poprečnemu OD iz zadnjega leta zavarovanja zniža glede na inflacijo:

0 %, za 0 %, pokojnina za 40 let dela pa znaša 85 %, 10 %, za 9 %, pokojnina za 40 let dela pa znaša 77 %, 20 %, za 18 %, pokojnina za 40 let dela pa znaša 69 %, 30 %, za 27 %, pokojnina za 40 let dela pa znaša 62 %, 40 %, za 36 %, pokojnina za 40 let dela pa znaša 54 %.

Tako odmerjena pokojnina nato še eno leto ni usklajena z rastjo OD in se proti tekočemu OD »zniža« še za enoletno inflacijo (pri inflaciji 30 % za ca. 18 %), tako da znaša še okrog 47 % tekočega OD delavca z enakega delovnega mesta. Poleg tako velikega znižanja pokojnine so ti upokojenci prikrajšani za realni padec vrednosti dinarja.

K 25. členu:

25. člen se črta, vsebina naj se vgradi v prehodne določbe.

K 28. členu:

Črtati zadnji odstavek, ker ni potreben in tudi ni skladen s prvim in drugim odstavkom tega člena in 91. člena.

K 30. členu:

Črtati ta člen. Zakon naj določa le temeljne pravice, ne pa tudi privilegije, ker sicer ne ureja le temeljnih pravic. Ta materija je lahko določena v specialnih zakonih.

K 31. členu:

Določbe tega člena niso nujne. V primeru, da so v zakonu, pa je treba zadnji odstavek dopolniti, tako da bodo

zajeti vsi invalidi, torej tudi tisti, ki imajo preostalo delovno zmožnost manjšo kot za polovico delovnega časa.

K 36. členu:

Prenos teh obveznosti v združeno delo je sporen in naprotnu drugemu členu tega zakona. Invalidov je namreč v posamezni OZD veliko ali nič. Tudi eventualno linearno zmanjšanje prispevkov bi povzročilo različne ekonomske obremenitve OZD, ki jih nekatere OZD ne bi zmogle. Ugotavljanje zmožnosti plačila po drugem odstavku tega člena bi povzročilo veliko dela in napore.

K 44. členu:

V drugem odstavku so bistveno povečane nekatere družinske pokojnine, predvsem tiste, katerih zavarovanci so imeli kratko pokojninsko dobo. Glede na stališče, da se pravice ne večajo, se ta člen črta.

K 62. členu:

Tretja točka drugega odstavka naj se črta. To je širjenje pravic brez osnove.

K 82. členu:

Črta se alternative. Logična in pravična je le ureditev brez alternativ.

K 86. členu:

V drugem odstavku na koncu dodati namesto pike vejico in dodati tekst, »ki se kot ostale pokojnine in denarna nadomestila redno usklajujejo«.

K 88. členu:

Spremeniti tekst od začetka člena: »Osebe, ki so do dneva uveljavitve tega zakona...« in ga nadomestiti: »Osebe, ki so do dneva, ko se začne uporabljati ta zakon«. Določba ni skladna s 96. in 97. členom tega zakona, ker do dneva uporabe se ne morejo upokojiti po novem zakonu.

K 97. členu:

Glede na nekatere sistemske ureditve in nove obveznosti, ki naj bi jih imele OZD, je nujno, da se začne uporaba zakona s 1. 1. 1983. Pa tudi sicer je premalo časa za ureditev vsega potrebnega (Izdajo republiškega zakona in sprememb statuta), da bi se zakon lahko uporabljal že v 6 mesecih.

Nadalje predlagamo, da se invalidsko varstvo ne prelaga v breme združenega dela in da bi bilo v sedanjih družbeno-ekonomskih težavah mogoče razmišljati, da se dosedanji zakon le uskladi s trenutnimi potrebami in spoznanji.

PRIPOMBE SKUPŠČINE OBČINE NA OSNUTEK ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O STANOVANJSKIH RAZMERJIH

4. člen, 3. točka:

Predlagamo, da se določijo pogoji za eno ali drugo varianto, kar velja tudi za idejno opredelitev, ki je opredeljena tudi v prvi in drugi točki tega člena.

15. člen:

Predlagamo, da se sprejme tudi druga točka (varianta).

25. člen:

Potrebno je opredeliti kakšno dejavnost lahko opravlja v stanovanju stanovalec. Umetniška dejavnost ne bo motila nikogar, popoldanska obrt (hrupna) pa prav gotovo.

26. člen:

Imetnik stanovanjske pravice mora uporabljati stanovanje, tako da ne moti drugih imetnikov stanovanjske pravice. Ta člen je opredeljen tudi v hišnem redu in vendar se krši, ker 53. člen še ni bil nikoli uporabljen. Ti trije členi bi se morali dopolnjevati in resnično uporabljati.

28. člen:

Določbe tega člena se v privatnih stanovanjih izvajajo, v družbenih stanovanjih pa ne. Prezidava se, dozidava, podira fasadne in nosilne zidove brez dovoljenja in brez vsake tehnične kontrole. Kdo bo odgovarjal za škodo, če je bila zadeva prijavljena, pa se ni nič ukrenilo. Potrebno bi bilo vključiti nadzor in razmisлити o ukrepih za kršitev tega člena.

29. člen:

Staninvest popravlja objekte in stanovanja in ima v okviru investicijskega vzdrževanja milijardne vsote za razpolaganje. Zakaj Staninvest nima nadzora nad gradbenimi in inštalacijskimi deli kot vsaka novogradnja? Po zakonu o gradnji objektov bi morali imeti določen nadzor s strani občinske skupščine tudi nad takimi deli.

53. člen:

Po tem členu se lahko stanovanjski prostori spremenijo v poslovne prostore, ne pa za skupne namene stanovalcev hiš. Predlagamo, da se opredelijo tudi pogoji oziroma mož-

nosti, da se stanovanjski prostori lahko uporabljajo za varstvo otrok in če je potrebno tudi v druge socialno zdravstvene namene.

S tem bomo omogočili, da bi stanovanja v blokih bilo možno prilagoditi za cenejše oblike varstva otrok. Menimo, da bi se bilo potrebno načelno opredeliti do tega problema ali je možno v pogojih izjemnega pomanjkanja stanovanj spreminjati stanovanja v kakršnekoli poslovne prostore. Ocenjujemo, da bi morali na tem področju v bodoče menjati kriterije in merila ter zaostri pogoje za pridobivanje poslovnih prostorov.

37. člen:

Stanodajalec lahko odpove stanovanje, če se to ne uporablja več kot eno leto. Zakaj taka stanovanja dejansko ne odvezamo in dodelimo potrebnim?

Imetniku stanovanjske pravice, ki odda celotno stanovanje v podnajem, kjer sam živi drugje (pri otrocih, ki imajo dovolj veliko stanovanje, v privatnem stanovanju, pri sorodnikih ali prijateljih v skupnem gospodinjstvu), se stanovanje odvzame.

Starejši občani, ki gredo v dom upokojujencev, naj bi družbeno stanovanja vrnili stanodajalcu v roku enega leta po odhodu v dom (v tem roku naj bi se starejši občani opredelili kje bodo živeli).

Po smrti imetnika stanovanjske pravice, osebe, ki so živele z njim v skupnem gospodinjstvu, ne morejo pridobiti stanovanjsko pravico samo zato, ker so bile v skupnem gospodinjstvu z imetnikom stanovanjske pravice.

Enako velja za primer, če gre imetnik stanovanjske pravice v dom. V teh primerih naj se stanovanja oddajo po veljavnih merilih s prednostjo tistim, ki so dejansko tudi skrbeli in negovali ostarelega (ne pa samo živeli v skupnem gospodinjstvu) in stanovanje potrebujejo ali pa drugemu z liste, če tega ni. Upošteva naj se mnenje Centra za socialno delo.

V zakon bi bilo nujno vnesti tudi naslednja določila:

— Kaj narediti s prevelikimi stanovanji, ki jih uporablja en sam človek, ostale prostore pa oddaja. Že pred časom je bil podan predlog, da se nujni prostori oddajo po veljavni stanarini, za vse odvečne prostore pa naj bi se plačevalo veliko višjo stanarino (ekonomska stanarina). Seveda ob zaščiti morebitnih podnajemnikov.

— Potrebno bi bilo tudi vnesti določbe o hišniških stanovanjih za primere, ko hišnik, ki na podlagi sklenjenega delovnega razmerja dobi v uporabo hišniško stanovanje, to delovno razmerje samovoljno prekine. Seveda bi bilo potrebno opredeliti rok opravljanja hišniških del, vendar tudi dati možnost hišnim svetom, da razpolagajo s stanovanjem, ko iščejo novega hišnika. Tukaj bi bilo potrebno tudi opredeliti veljavnost te določbe, kolikor bi se vnesla v osnutek zakona na zatečeno stanje.

— Po prenehanju stanovanjskega razmerja bi moral imetnik stanovanjske pravice izročiti stanovanje hišnemu svetu oziroma lastniku stanovanja. Predaja stanovanja se izvrši pisмено ob navzočnosti predsednika hišnega sveta, bivšega imetnika stanovanjske pravice, predstavnika lastnika stanovanja, oziroma stanovanjske skupnosti.

— Osnutek naj zaostri odnos do nasilnih vselitev, kjer je zakon še vedno premalo odločen.

62. člen:

Predlagamo, da se vključi določilo, da so bivališča v domovih za ostarele in telesno prizadete kot stanovanja posebne vrste oziroma stanovanja posebnega družbenega pomena in tako stanovalcem v domovih »ne jemljemo« stanovanjske pravice ter s tem v zvezi opredeliti pogoje za prenehanje stanovanjske pravice.